



Eigen-wijs

Een trimestriële uitgave van VONAC, het nascholings- en pedagogisch begeleidingscentrum van
VOOP – Vlaams Onderwijs OverlegPlatform.

Jaargang: 3

Nummer: 7, september 2003

In dit nummer vind je:

Wegwijs

Voorwoord (p. 1)

(...en we zijn er weer aan begonnen...)

Colofon (p.1)

(zoals het hoort!)

Wie, waar & hoe? (p.2)

(wegwijs in het VONAC landschap)

School in de kijker

“Orthopedagogisch observatie- en behandelingscentrum “Nieuwe
Vaart””,

door Christiane Samaey (p.3)

(Christiane kwam, zag en was onder de indruk te Gent)

September thema

“Gedragsproblemen: een praktische kijk”, door Christiane Samaey (p.5)

(Christiane belichtte het april thema van Mike vanuit een praktische invalshoek.)

Prikbord

Onder deze rubriek kan eenieder die zich geroepen voelt zijn
opmerkingen, vragen, suggesties en dergelijke kwijt. (p.9)

(Lees ook over de “leessprong” op dezelfde bladzijde)

Agenda

Wat voor interessants is er te doen? (p.13)

(het nieuwe seizoen breekt in het nascholingslandschap aan)



Wegwijs

Voorwoord:

...en hier zijn we weer!!! Ook Eigen-Wijs begint aan een nieuw schooljaar – het derde al!

Wij namen einde vorig schooljaar afscheid van onze projectmedewerkster Myriam Coninx, die dit schooljaar als leraar gedrags- en cultuurwetenschappen van start gaat.

De overige VONACers zitten klaar in de startblokken, vol goeie moed, met bruisende ideeën en met een overdosis aan energie! Je mag ons dus ook dit schooljaar weer verwachten: telefonisch, geschreven of via een bezoekje.

Maar laten we beginnen bij het begin: een eerste, maar zevende Eigen-Wijs ...veel leesplezier!

Prettig schooljaar!

Colofon:

✉ Verantwoordelijke uitgever voor deze nieuwsbrief is Linda Van Looy, Middelveld 5, 1860 Meise.

📄 Eindredactrice is Katty Elias – k Elias@vub.ac.be of telefoonnummer 02/629 21 51.

📖 Eigen-Wijs verschijnt trimestrieel, met een oplage van 92 exemplaren.

Wie, waar & hoe:

- ☑ *Linda Van Looy* (lvlooy@vub.ac.be) , tel: 02/629 21 51 - voorzitter
- ☑ *Jeanine Billens* (jbillens@vub.ac.be) , tel: 02/629 24 51 - ondervoorzitter
- ☑ *Simone Weise* (simone.depondt@belgacom.net) - penningmeester
- ☑ *Katty Elias* (keltas@vub.ac.be) , tel: 02/629 21 51- secretaris - coördinator nascholings- en pedagogische begeleidingsdienst
- ☑ *Mike Vrijzen* (mvrijzen@vub.ac.be) , tel: 02/629 24 09 - pedagogisch adviseur secundair en volwassenenonderwijs
- ☑ *Christiane Samaey* (csamaey@vub.ac.be) , tel: 02/629 12 20 - pedagogisch adviseur kleuter- en lager onderwijs

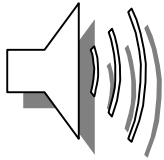
📍 Wij zijn gevestigd op het volgende adres:

VONAC
P/a VUB-IDLO – lokaal 3B202
Pleinlaan 2
1050 Brussel

☎ Ons algemeen telefoonnummer is: 02/629 21 51

📠 Faxen kan ook altijd op het volgende faxnummer: 02/629 36 36

Vragen? Opmerkingen? Geef ons gerust een seintje!



School in de kijker

Orthopedagogisch observatie- en behandelingscentrum "Nieuwe Vaart"

Christiane Samaey
pedagogisch adviseur

In deze nieuwsbrief staat het Orthopedagogisch observatie- en behandelingscentrum 'Nieuwe Vaart' in de kijker. De school, gelegen aan de Jozef Guislainstraat 47-49 te 9000 Gent, wordt bestuurd door Mw. Geertrui Sarens. Je kan hen telefonisch bereiken op het nummer 09/226.70.70. Het centrum is verbonden aan de "Vakgroep Orthopedagogiek", Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen van de Universiteit Gent.

Kinderen lopen hier school vanaf de leeftijd van 2,5 jaar tot 14 jaar in de kleuter- en lagere school buitengewoon onderwijs. Ze kunnen in de school terecht komen via een verwijzing van het C.L.B. Daartoe is een attest en protocol door deze dienst opgemaakt noodzakelijk. De kinderen kunnen extern zijn of ingeschreven in het semi-internaat.

De schoolbevolking in Gent bestaat uitsluitend uit kinderen behorende tot het type 3. Deze kinderen vertonen ernstige problemen ten gevolge van verstoorde affectieve relatie of ten gevolge van hersenletsels. Het gaat hier regelmatig om hechtingsgestoorde kinderen met een grote nood aan individuele begeleiding.

De school voor buitengewoon lager onderwijs en het semi-internaat werken geïntegreerd samen. "Samen" werken ze aan de totaalontwikkeling van het kind. Hierdoor bekomt men maximale resultaten. Er bestaat een geïntegreerd dossier school-semi per kind, met verschillende luiken nl. het sociale, medische, psychologische, paramedische, (ortho)pedagogische en didactische luik.

De kinderen werken in kleine groepjes, pedagogische eenheden genoemd, met een maximum van 9 kinderen. De leerstofinhoud wordt zo levendig mogelijk gemaakt via ervaringen, het uitwerken van thema's en vele uitstappen.

Uitgaande van sociale, motorische, psychomotorische (ruimte, tijd, spel, beweging) componenten bouwde de school haar eigen LVS-systeem voor kleuters op. Voor het lager onderwijs hanteert men de methode van Pieter Goessaert voor taal en rekenen, daar het moeilijk is om een eigen LVS voor lager onderwijs op te bouwen. In het gehanteerd model gaat men uit van de normen van het gewoon onderwijs opdat kinderen naar het gewoon onderwijs zouden kunnen overgaan. Kinderen die moeten toewerken naar een niveau buso of beroeps, krijgen een aangepast aanbod.

Het aanleren van taal en rekenen wordt zeer gestructureerd elke ochtend op vastgelegde uren aangeboden. Dit zijn "beschermde uren" waarin niemand de klas mag verlaten om therapeutische redenen.

Vanaf de kleutergroepen is het onderwijs ervaringsgericht. Dit ervaringsgericht leren zet zich verder doorheen het hele lager onderwijs. De kleuters werken ook voornamelijk rond projecten of thema's en leren omgaan met gevoelens.

De school schenkt veel aandacht aan expressie. Via het leren uiten van emoties door gebruik van beweging, muziek, tekenen, boetseren, hoopt ze hierdoor de kinderen een weg te bieden die hen dichterbij zichzelf brengt.

Het aanleren van sociaal vaardig gedrag is één van de primordiale belangen in dit centrum en wordt volledig geïntegreerd in het dagelijkse onderwijs.

Dit doen ze op verschillende niveaus: in de klas wordt er veel aandacht geschonken aan de onderlinge relaties. Wekelijks wordt er een groepsgesprek georganiseerd, samen met de opvoed(st)er.

Een therapeutisch aanbod in kleine groepjes of individueel, wordt voor elk kind afgesproken op de klassenraad.

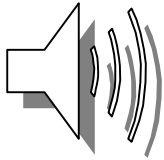
Het werken aan de verschillende niveaus van sociale vaardigheden, komt expliciet aanbod tijdens de lessen coöperatief leren. Deze lessen gaan 2x per week door, telkens voor 2 lestijden.

Daarnaast heeft de school een permanentiekring opgezet. Dit betekent dat er tijdens elk lesuur iemand stand-by is om kinderen uit de klas te halen die emotioneel erg overstuur zijn of die dermate actief storend gedrag stellen, dat ze het leren van de andere klasgenoten belemmeren.

Volgens de methode van LSCI¹ wordt er met de kinderen een gesprek aangegaan, zodat het conflictmoment ook een leermoment kan zijn. Als een kind 3x of meer in één week beroep moeten doen op de permanentie, dan wordt er een overleg georganiseerd, samen met de ouders en het kind.

Niettegenstaande het centrum in de stad gelegen is, biedt het voldoende ruimte voor de kinderen en laat het een indruk van rust en deskundigheid na.

¹ Life Space Crisis Intervention.



September thema

Gedragsproblemen: een praktische kijk.

Christiane Samaey
Pedagogisch adviseur

In onze vorige nieuwsbrief (6 april 2003) had Mike Vrijsen het over preventie en curatieve aanpak van gedragsproblemen bij type 3 kinderen. Ook in het "gewone" onderwijs of in andere types onderwijs echter komen gedragsproblemen voor.

Wat verstaat men echter onder gedrag? Wanneer wordt gedrag "aanvaardbaar" of "onaanvaardbaar" genoemd en/of wordt het als problematisch aanschouwd?

Aan de basis van elke gedragssituatie ligt het al dan niet accepteren van het gedrag door de andere persoon. Dit houdt echter niet in dat je zo maar zonder meer iemands gedrag moet accepteren.

Als leerkracht kan je een lijst opstellen van de gedragingen die je wel en niet accepteert. Zo zal je bijvoorbeeld "een leerling werkt rustig aan een taak" of "een leerling helpt een andere leerling" of "een leerling voert precies je opdrachten uit" als acceptabel gedrag catalogeren. Daarentegen zal je "een leerling duwt en slaat een andere leerling" of "een leerling legt het materiaal niet op zijn plaats" of "een leerling speelt steeds met zijn balpen" als onaanvaardbaar gedrag beschouwen.

Toch merk je dat de scheiding tussen beide gedragingen niet altijd op dezelfde plaats ligt. Ben je moe of heb je zorgen, zal je minder "verdragen" dan wanneer een leerling jarig is.

Zo kom je tot de volgende vaststelling: er zijn verschillende factoren die je acceptatievermogen beïnvloeden, met name veranderingen bij jezelf (leerkracht), veranderingen in de andere persoon (leerling) en tenslotte veranderingen in de situatie of omgeving.

Ben je te laat vertrokken, stond je voor alle verkeerslichten, dan duurt het even voordat je volledige aandacht bij het gebeuren van de klas is. Een pen die op de grond valt, kan dan soms voldoende zijn om je te ergeren. Dit is een verandering bij jezelf.

Harold laat vandaag niemand met rust en luistert niet. Na een uur heb je er genoeg van en pak je hem stevig aan. Nadien hoor je dat zijn ouders felle ruzie hadden en scheiden. Als gevolg hiervan accepteer je dit gedrag en grijp je de volgende dagen niet meer zo snel in. Dit is een verandering in de andere persoon.

Kinderen schreeuwen en stoeien op de speelplaats. Dit wordt algemeen aanvaard op de speelplaats. In de klas is dit echter meestal onaanvaardbaar gedrag. Wanneer het voor

een bepaald gedrag het verkeerde moment of de verkeerde plaats is, wordt het meestal als onaanvaardbaar aanzien, hoe aanvaardbaar het ook onder andere omstandigheden zou zijn. Dit zijn veranderingen in de situatie of omgeving.

Vaststellen van wat je al dan niet accepteert is onvoldoende. Je moet het ook tonen en achter je beslissing staan, anders weet het kind niet waar het aan toe is. Als leerkracht is het belangrijk te analyseren wat jijzelf al dan niet aanvaardt. Immers het tonen van acceptatie is slechts mogelijk als je weet wat je accepteert. Je eigen grenzen leggen, brengt ook de structuur aan waarbinnen jij met de kinderen wil werken.

Onaanvaardbare gedragingen leiden dikwijls tot probleemsituaties. Maar wiens probleem is het ?

Op je lijst van onaanvaardbaar gedrag plaats je "wiebelen op zijn stoel" of "spelen met zijn balpen". Dan zit jij met het probleem. Wanneer echter een kind zijn boosheid en verdriet uit omdat hij iets verloren heeft, dan zit de leerling met een probleem.

Stel je de vraag : "Heeft het voor mij niet-aanvaardbaar gedrag een merkbaar of concreet effect op mij ?" of "Voel ik me op een of andere manier geïrriteerd of gekwetst ?" en je antwoord is positief, dan ligt het probleem bij jou. Stel je de vraag : "Accepteer ik dit gedrag niet omdat ik wens dat dit kind het op een andere manier zou kunnen doen", of "geen problemen zou hebben" en je antwoord is positief, dan ligt het probleem bij het kind. Belangrijk is dus een probleem-analyse te maken.

In de praktijk wordt dikwijls een probleem dat aanvankelijk van de leerkracht is, verschoven naar de leerling en omgekeerd. Een voorbeeld : *"Vanmorgen zijn de kinderen nogal onrustig in de klas, waardoor het lesgeven telkens verstoord wordt. Je bent daarbij ook nog moe door slecht geslapen te hebben. In de late voormiddag is de grens voor jou bereikt en je valt uit : "Wat zijn jullie toch vervelend. Als jullie niet ophouden, lees ik straks niet voor"."* Hier ligt het probleem aanvankelijk bij jou, en de leerlingen die geen probleem hadden, hebben er nu opeens een gekregen. Bij kinderen roept dit meestal gevoelens op van boosheid, onzekerheid, wrok die een negatief effect hebben op de leerkracht-leerling relatie. Of : *"Hans (7 j.) verliest steeds zijn jas en raakt dan in paniek. Uit bezorgdheid help je steeds bij het zoeken van Hans' jas."* Hier maak je het probleem van het kind tot jouw probleem. Een kind van 7 j. kan leren verantwoordelijk te zijn voor wat hij doet.

Wanneer het kind met een probleem zit, is **actief luisteren** vanwege de leerkracht een waardevolle vaardigheid. Hierdoor help je het kind hoofd te bieden aan zijn problemen. *"Marc zit op de kleuterschool en weent steeds als zijn moeder weggaat / Eric maakt opeens voortdurend ruzie met zijn klasgenoten / Cathy wil niet meer naar de turnles gaan."* Hun gedrag werkt verstoring in de klas. Deze gedragingen en ontelbare anderen zijn "signalen" die de leerlingen uitzenden en die betekenen dat ze problemen hebben.

Hoe reageer je hierop ?

- Als leerkracht accepteer je het gedrag van de leerling niet, je wil dat hij ophoudt ; kortom je wil "gewoon" doorgaan met lesgeven. Dit is de taal van **non-acceptatie**. Je probeert niet in te gaan op de gevoelens van de leerling. Je wil dat zijn gedrag ophoudt zonder werkelijk achter het probleem van de leerling te komen. Je geeft hier adviezen, oordelen, negatieve waardering of je mijdt het probleem. Ziehier een voorbeeld ter illustratie : *Philippe mag niet met de auto van Eric spelen.* Antwoorden

als : "Droog vlug je tranen, hier is een andere auto" ; "Kies maar wat anders, je kan niet allebei met dezelfde auto spelen" ; "Hou op met huilen" ; "Jij wil altijd spelen met het speelgoed van iemand anders" ; "Kom, je mag me helpen met de schriften uit te delen" behoren tot de taal van non-acceptatie.

- Als leerkracht probeer je te begrijpen wat het kind bedoelt, welke gevoelens het wil duidelijk maken. Je accepteert de gevoelens van het kind en door deze te verwoorden, wordt het probleem duidelijk : dit is de taal van de **acceptatie**. De manier waarop je dit doet, heet "**actief luisteren**". Je moet luisteren naar wat de leerling eigenlijk wil zeggen en je proberen in te leven welke gevoelens bij het kind meespelen. Vervolgens verwoord je dit tegen het kind.
 - Ter illustratie een kort gesprek :
Cathy : "Ik wil niet mee naar de turnles gaan"
Leerkracht : "O, nee ?"
C. : "Nee, ik vind dit niet leuk"
Leerkracht : "Vind je het niet prettig ?"
C. : "Nee, de plint staat veel te hoog, de meisjes lachen met mij en de Leerkracht turnen zegt niks".
Leerkracht : "Je bent dus bang voor die meisjes, maar je bent ook beschaamd dat je niet over de plint kunt".
C. : "Ja, dat is het eigenlijk. Trouwens met Katrien en Eva is het juist hetzelfde. Kunnen we het misschien samen aan de leerkracht turnen zeggen ?"
Leerkracht : "Dat lijkt me een goed idee"

Wanneer het probleem dat van de leerkracht is, vraagt dit een heel andere aanpak dan wanneer het kind een probleem heeft.

Een leerling zit kauwgom te kauwen, een andere peutert steeds in zijn neus, meisjes giechelen onder elkaar, een leerling neemt iets van je tafel zonder het te vragen ... en dit alles gedurende het lesgeven. Zulke gedragingen kunnen belemmerend werken op je taakvervulling en ervaar je als probleem. Het probleem ligt echter bij jezelf (zie hoger). Gevoelens van verveling, boosheid, verstrooidheid en irritatie zijn duidelijke aanwijzingen dat jij als leerkracht met een probleem zit. Andere innerlijke gevoelens uiten zich lichamelijk onder vorm van gespannenheid, onbehaaglijkheid, hoofdpijn, maagpijn, ...

In dit geval is actief luisteren niet de aangewezen manier van reageren. Maar hoe pak je dit probleem aan ?

Laatste schooldag. Samen met de kinderen ruim je je klas op. Je wil snel doorwerken, maar de kinderen worden steeds rumoeriger en komen je vanalles vragen of voor je voeten lopen.

*Gehumeurd zeg je "jij denkt zeker dat ik niets anders te doen heb", "je denkt zeker dat het al vakantie is" "wat ben je vervelend" "wil jij wel eens weggaan" In dit voorbeeld ligt het probleem bij jou, met name je wil opschieten en de kinderen vallen je constant lastig. De kinderen zelf hebben geen probleem. Maar de opmerkingen die je maakt, bevatten voornamelijk "**jij-boodschappen**". Deze werken niet-relatiebevorderend en laten een negatief gevoel na. Je schuift eveneens je probleem naar de kinderen toe.*

Beter neem je de verantwoordelijkheid van je probleem zelf op. Dit doe je door middel van "**ik-boodschappen**". In plaats van te zeggen "*wat ben jij toch vervelend*" zeg je "*ik vind het vervelend dat je voor mijn voeten loopt, want ik wil graag opschieten*". In dit geval krijgt het kind volgende boodschap mee : *de meester wil graag opschieten*. In het andere geval krijgt het kind "*ik ben vervelend, ik moet weg*" als boodschap mee.

Waaruit bestaat een ik-boodschap ?

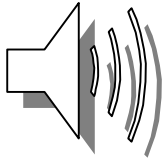
Een ik-boodschap houdt in : "ik", wat je voelt en denkt en het gedrag van een ander.

Een zin beginnend met "ik" wil daarom niet zeggen dat het een goede ik-boodschap is.

Zinnen zoals "ik vind dat jij" zijn in feite jij-boodschappen die de schuld nog steeds op het kind leggen.

Bij het geven van ik-boodschappen behoud je de verantwoordelijkheid van je probleem, maar laat je eveneens de verantwoordelijkheid om zich anders te gedragen bij de leerling. Zo kan het kind zijn gedrag veranderen.

Wanneer de leerling zijn gedrag niet wil veranderen en jij je gedrag ook niet veranderen wil, dan ontstaat er een gezamenlijk probleem. Dit heet een **conflict**. Meer hierover in volgende Eigen-Wijs .



Prikbord

Deze rubriek staat open voor eenieder die zich geroepen voelt iets te vragen, te suggereren, op te merken, te informeren...

De leessprong

Uitgeverij Van In heeft zopas een nieuwe leesmethode ontworpen. Waarom?

De laatste jaren zijn een aantal nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs ontstaan die een nieuwe aanpak van het taal- en zeker het leesonderwijs vereisen.

Die nieuwe ontwikkelingen zijn onder andere:

- nieuwe accenten bij het ontplooiën van de elementaire leeshandeling;
- nieuwe accenten bij het begrijpend lezen;
- de recente publicatie van de ontwikkelingsdoelen en eindtermen;
- de publicatie van de nieuwe leerplannen: luisteren, spreken, lezen, schrijven, taalbeschouwing en wereldoriëntatie in de diverse onderwijsnetten;
- de raakpunten met muzische vorming;
- de nieuwe kijk op zelfstandig werken, coöperatief leren, contractwerk, hoekenwerk, zorgverbreding en kindvolgsysteem;
- inclusief onderwijs;
- de aansluiting bij de kleuterschool.

Uit talrijke studies en uit een grondige literatuurstudie blijkt overduidelijk dat een directe systeemmethode op structurele basis het best tegemoet komt aan de die nieuwe ontwikkelingen – vandaar “leessprong”. Concreet gaat het hier om een aanpak waarbij kinderen vanaf de start de regels van het leessysteem leren, echte leesdaden stellen en niet opgezadeld worden met het mechanisch inprenten van een (te) groot aantal basiswoorden.

Uitgeverij Van In organiseert regelmatig informatiebijeenkomsten over Leessprong.

📞 Voor meer informatie: neem contact op met de uitgeverij op het nummer 03/480.55.11.

Je kan gratis zichtzending van Leessprong aanvragen bij de verkoopdienst op het nummer 03/491.94.44 en is geheel vrijblijvend.

Persoonlijke voorlichting wordt door deskundige medewerkers van de afdeling Voorlichting van Van In verzorgd. Zij komen bij u op school voor personeelsvergaderingen, pedagogische studiedagen,...houden

informatiebijeenkomsten, informeren schoolbegeleiders, enz. Een afspraak kan je maken via de uitgeverij op het nummer 03/491.94.44.

Pesten op school...

...elke leerkracht wordt hiermee wel eens geconfronteerd. En met rede: één op vier leerlingen in het basisonderwijs is het slachtoffer van pesten. In het secundair onderwijs bedraagt dit nog 15 procent. Pesten zijn niet alleen moeilijk op te sporen, maar ook complex en ondoorzichtig.

Daarom en hierbij citeren we enkele interessante auteurs die dit probleem uit de doeken doen:

- Stevens, V., Van Oost, P. *Pesten op school. Een actieprogramma* ; Leuven, 1994, Apeldoorn – Garant.
- Van Hattum, M. *Pesten: een onderzoek naar beleving, visie en handelen van leraren en leerlingen*. Amsterdam, 1997, Universiteit van Amsterdam.
- Wielemans, G. *Pesten op school. Over zin en onzin van preventieprojecten*. Welwijs, 1996, 7, 38-41.
- Olweus, D. *Treiteren op school. Omgaan met pestkoppen en zondebokken in de klas*. Leuven, 1992, Acco.

📞 Voor een uitgebreide lijst van auteurs kan je terecht bij Christiane Samaey, csamaey@vub.ac.be of op het nummer 02/629.12.20.

Catalogus basisonderwijs

Uitgeverij De Boeck nv heeft de nieuwe catalogus voor het basisonderwijs – 2003-2004 – op de markt gebracht. De catalogus is onderverdeeld in kleuter- en lager onderwijs. Het gedeelte lager onderwijs is nog eens onderverdeeld in thema's als "Nederlands", "Frans", "wiskunde", "wereldoriëntatie", "RSV", "ICT" en "Software".

Als leerkracht of directielid kan je beoordelingsexemplaren aanvragen tegen 50% van de verkoopprijs. Dit geldt enkel voor leerlingenboeken en werkschriften, niet voor handleidingen voor de leerkracht, audiomateriaal, software en didactisch materiaal. Scholen kunnen van nieuwe methodes een inzagepakket aanvragen voor een drietal maanden. Daarna wordt dit pakket door de school teruggestuurd of na een berichtje gefactureerd.

Er zijn ook vertegenwoordigers die vrijblijvend de uitgaven op de school komen toelichten.

📞 Meer informatie kan je terecht op de website www.uitgeverijdeboeck.be of op de klanten- en besteldienst: tel: 03/312.86.30 of per E-mail informatie@deboeck.be.

Inspiratiehandboek zelfgestuurd leren

De Vlaamse Onderwijsraad heeft zopas het “inspiratiehandboek zelfgestuurd leren” uitgebracht. Het boek bevat een algemeen deel met een omschrijving van wat de competentie “zelfgestuurd leren” inhoudt, het nut van die vaardigheid voor leerlingen en hoe scholen en andere instanties daarvoor ondersteunende maatregelen kunnen nemen. In het tweede deel staan 15 praktijkvoorbeelden als inspiratiebron voor scholen en individuele leerkrachten. Deze voorbeelden komen uit de eerste graad secundair onderwijs en de tweede en derde graad van het ASO.

Op 19 november organiseert de Vlor tevens een studiedag over zelfgestuurd leren voor alle geïnteresseerden uit het secundair onderwijs.

🔔 Het “Inspiratiehandboek zelfgestuurd leren” is verschenen bij de Vlor en Garant. Het kost 16 Euro en kan besteld worden op het nummer 02/227.13.44 of via www.vlor.be. Het is tevens verkrijgbaar in de boekenhandel.

Vraaggestuurde nascholing basisonderwijs OVSG

Het Advies- en Vormingscentrum van OVSG heeft een brochure met het nascholingsaanbod 2003-2004 uitgebracht. De nascholingsprojecten gewoon en buitengewoon basisonderwijs worden in vier rubrieken ondergebracht: focus, klas, school en schoolspecifieke ondersteuning.

🔔 Je kan de brochure bekomen bij het AVSG, Ravensteingalerij 3 bus 7 te 1000 Brussel. Telefoonnummer is 02/506.41.50, E-mail: info@ovsg.be of je kan de website consulteren: www.ovsg.be. VONAC heeft eveneens een exemplaar ter inzage liggen.

WISEON

WISEON wil zoveel zeggen als “VolgInstrument Sociaal-Emotionele ONtwikkeling voor groep 3 tot en met 8 en is een eenvoudig en plezierig hulpmiddel om kinderen te observeren in hun gedragingen, individueel onderling en tegenover jou – de leraar. Het pakket WISEON kent twee digitale vragenlijsten: één voor de leraar en vanaf einde groep 5 één voor leerlingen. De rapporten zijn direct opvraagbaar en geven een helder en overzichtelijk beeld van het sociaal-emotioneel functioneren van individuele leerlingen én de groep in z’n geheel. Het pakket wordt geleverd in een map met CD-ROM, handleiding en beschrijving van het programma zelf en kost 39,50 Euro. Bestellen kan enkel schriftelijk; VONAC heeft alvast een bestelkaart en een informatiebrochure klaarliggen.

🔔 Voor meer informatie over het leerlingvolgsysteem of over bestellingen kan je terecht bij de Klantendienst van de Citogroep, Postbus 1034, 6801 MG Arnhem. Telefoon: 0031/26.352.10.77, E-mail: klantenservice@citogroep.nl of surf naar www.citogroep.nl/po en winkel.citogroep.nl.

IDLO nascholingsaanbod

Ook dit nieuwe academiejaar biedt het Interfacultair Departement voor LerarenOpleiding van de Vrije Universiteit Brussel een ruim en uitgebalanceerd nascholingsprogramma aan. Je kan dit aanbod consulteren op www.vub.ac.be/IDLO en op het einde van deze maand wordt een gedrukte versie naar de scholen gestuurd.

REN

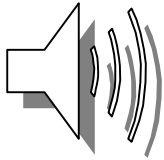
Na drie jaar integreren de huidige vijf Regionale ExpertiseNetwerken in de Vlaamse provincies tot één enkele structuur. Hierin zal IDLO (het Interfacultair Departement voor LerarenOpleiding van de Vrije Universiteit Brussel) een centrale rol blijven spelen. Meer informatie hierover vind je op www.vub.ac.be/IDLO/ren.

Abonnementenservice

Iedereen waar we aan dachten heeft een exemplaar van deze nieuwsbrief in de bus gekregen. Toch zullen er geïnteresseerden tussen de mazen van het geheugen geglipt zijn. Vergeef het ons en wees niet boos; laat ons gewoon even weten wie ook nog graag een exemplaar wil ontvangen en we sturen graag dit en alle andere komende nummers op!

Contacteer Katty Elias: tel: 02/629 21 51 (of 0486/02 43 97)
fax: 02/629 36 36
E-mail: keliias@vub.ac.be

Adres : VONAC
P/a VUB/IDLO, lokaal 3B202
Pleinlaan 2
1050 Brussel



Agenda²

Inclusief onderwijs

Op 16. januari 2004 wordt een symposium over inclusief onderwijs georganiseerd door het Vlaamse Fonds in samenwerking met het Departement Onderwijs. Tijdens deze dag wordt dieper ingegaan op de randvoorwaarden die nodig zijn om inclusief onderwijs mogelijk te maken. De doelgroep hiervoor zijn directieleden, CLB-medewerkers, ...

🔔 Plaats van het gebeuren: De Factorij (Schaarbeek – Brussel). Meer details en informatie kan je bekomen bij Christiane Sameay, csamaey@vub.ac.be of op het nummer 02/629.12.20.

cursusaanbod van het Centrum voor Beroepsvervolmaking Leraren

De volgende maanden organiseert het UA een aantal cursussen voor leerkrachten. De cursussen zijn opgedeeld in volgende thema's: informatica, talen, wiskunde, wetenschappen, vakoverschrijdend, remediëring. Het aanbod is zeer uitgebreid en speelt in op hedendaagse noden en behoeften van leraren en scholen.

🔔 Het volledige cursusaanbod is online beschikbaar op <http://cbl-www.uia.ac.be> of je kan de volledige lijst (ook elektronisch) bekomen bij Katty Elias ([kelias@vub.ac.be](mailto:k Elias@vub.ac.be) of 02/629 21 51).

Hoogbegaafde leerlingen op de secundaire school

"...hoogvliegers of kwetsbare vogels?" Dat is de titel van de algemene studiedag 2003 van het Vliebergh-Secciecentrum (KU Leuven) in samenwerking met het Centrum voor Begaafdheidsonderzoek (Universiteit Antwerpen), op woensdag 19 november 2003, van 9u30 tot 17u.

Vaak wordt hoogbegaafdheid nog onvoldoende herkend en erkend in het onderwijs. Met deze studiedag willen zij scholen sensibiliseren en informeren over een aangepaste aanpak van hoogbegaafde kinderen. Vanuit hun onderzoek over of professionele ervaring met hoogbegaafden reiken de verschillende sprekers handvatten voor de onderwijspraktijk.

² In deze rubriek is het niet onze bedoeling het totale aanbod van nascholingen, lezingen, cursussen, enz in Vlaanderen weer te geven. De selectie gebeurt volledig ad random, zonder wie of wat dan ook te willen bevoordelen of benadelen.

Doelgroep hiervoor: pedagogische begeleiders, inspectie, directie, coördinatoren, medewerkers CLB, docenten lerarenopleiding, medewerkers lerarenopleiding, professoren.

- 🔔 De studiedag gaat door in de promotiezaal K.U. Leuven, Universiteitshal, Naamsestraat 22 te Leuven; de namiddagsessies gaan door in Vliebergh-Senciecentrum, Zwartzustersstraat 2, in Faculty Club, Groot Begijnhof.
- 🔔 Het inschrijvingsgeld bedraagt 40 Euro (AL09) zonder en 60 Euro (AL10) met lunch. Inschrijven kan je elektronisch via www.kuleuven.ac.be/vliebergh.
- 🔔 Voor meer informatie kan je terecht op het nummer 016/32.94.00 of bij Katty Elias (keliias@vub.ac.be of 02/629.21.51).

